

Forbrugsforening og skal betale Afgift som enhver anden, maa Lov 2den Juli 1870 § 4 blive ved at være gældende Ret.

Jeg beder undskyldte, at jeg i såa lang Tid har gjort Krav paa det høje Tings Opmærksomhed, men jeg har ikke haft Tid til at være kortere, end sket er.

Oct. Hansen: Med Hensyn til de Ændringsforslag, hvor det Mindretal paa 5 Medlemmer, som jeg er Ordfører for, gaar sammen med Udvalgsmedlemmer af den anden Retning, skal jeg ikke føje noget til de Udtalelser, den ærede Ordfører nu har fremsat, og navnlig kan jeg henholde mig til den fyldige og interessante Udvikling, den ærede Ordfører gav os af Ændringsforslagene Nr. 48, 49 og 50 vedrørende de tvungne Fagprøver. Jeg skal derfor i det væsentlige indskrænke mig til at motivere de af Mindretalsforslagene, som det omtalte Mindretal har stillet; de ere til dette Afsnit kun ganske faa, saa jeg haaber ikke at skulle opholde det høje Ting længe. Jeg henleder Opmærksomheden paa Ændringsforslag Nr. 52, hvor vi foreslaa en særlig Regel for Landkredse med Hensyn til de Tilfælde, hvor en Mand der har faaet en Bygningsopførelse i Entreprise — om man maa bruge et saadant fint Ord, for vi tænke nærmest paa ganske smaa Huse i afsides liggende Egne. Vi mene, at naar det er een Mand, der skal opføre Huset eller lave det i Stand, vilde det være ganske urimeligt, at fordi denne Mand kun har Næringsbevis f. Eks. som Murer, skulde han sende Bud efter en Tømrer eller Snedker, hver Gang der under dette Reparationsarbejde forekommer noget, der falder ind under disse Fag eller omvendt, at naar en Tømrer skal bygge et saadant Hus for en maaske fattig Ejer, og der saa bliver Tale om at mure nogle Sten sammen, skulde han ikke kunne gøre det, men skulde sende Bud efter en Mand, der har Næringsbevis som Murer. Den ærede Ordfører sagde ganske vist, at her var jo kun Tale om, hvad enhver har Lov til, naar han udfører det ved sine egne Hænders Gerning eller ved Hjælp af sin Kone og sine Børn; men dette er ikke det almindelige. Det, vi tænke paa, er Byggearbejder paa afsides Steder paa Landet, der udføres af en Muremester eller Tømrermester eller Snedkermester i Forening med een eller flere Svende, og baade han og Svendene kunne gøre alt det Arbejde, der er Tale om, det er simpelt Arbejde; men de ville ikke være dækkede ved Bestemmelsen om, at enhver har Lov til at gøre,

hvad han kan ved sine egne Hænders Gerning eller ved Hjælp af sin Kone og sine Børn. Ændringsforslaget skal blot være en Lettelse i primitive landlige Forhold; der skal man ikke være saa striks med disse Næringsbeviser.

Nr. 55 og 57 sigte til at bevare for Fabrikanterne den Ret, som de nu have til at nedsætte sig i det saakaldte Læbælte. I § 30 i Lovudkastet omtales dette Læbælte for Haandværkere. Ærede Medlemmer ville maaske huske, at der er det ene Læbælte ved Siden af det andet, et for Haandværkere paa 1 Mil, et for Købmænd paa 1½ Mil, et for Brøndevinshandel paa 1½ Mil, et for Høkere paa 1 Mil. Man maa have en stærk Hjerne for at holde alle disse Læbælter ude fra hinanden. Det, jeg her taler om, er Læbæltet for Haandværkere; der findes i § 30 den mærkelige Bestemmelse, at der inden for 1 Mil ikke maa nedsætte sig andre end Bagere, og saa nævnes der en hel Mængde Haandværkere, netop dem, som man skulde tro, kunde øve den største Konkurrence med Købstaden. Derimod skulde Haandværkere, der ikke konkurrere med Købstaden, ikke have Lov til at nedsætte sig i Læbæltet, navnlig skulde Fabrikanter efter Forslaget ikke have Lov dertil. Men en Fabrik vil i saa godt som intet Tilfælde udøve nogen Konkurrence med den Købstad, den ligger i eller nærved. Og nu kan man ofte ønske at lægge en Fabrik i Nærheden af en Købstad, fordi der er naturlige Betingelser for Fabrikken. Der kan være Gibs i Jorden til at lave Cement af, der kan findes et Aaløb, der kan yde Vandkraft til Fabrikkens Drift. Og dog siger man: nej, der maa ingen Fabrik anlægges inden for Læbæltet, medmindre der faas Dispensation fra Indenrigsministeriet. Det er oven i Købet en Forandring fra den nuværende Lovgivning. Det er ganske urimeligt, at man ikke uden indenrigsministeriel Tilladelse maa lægge en Fabrik, hvor det er fornuftigt at lægge den. Man har vistnok tidligere i Købstæderne troet, at Læbælterne vare en saadan Begunstigelse, en saadan Favør for Købstæderne, uden hvilken de ikke vilde kunne bestaa. Jeg tror dog, man efterhaanden er kommen under Vejir med, at Læbælterne langt fra ere en Beskyttelse, men tværtimod have været til Skade for Købstæderne, idet Forbrugsforeningerne ere voksede frem i disse Læbælter; og de ere meget værre Konkurrenter for Købstæderne end de selvstændige handlende. Det gaar Købstæderne med disse Læbælter som mange Menne-